



Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto, kuuleminen 8.10.2020 klo 8.30.

PL 26, Sisäministeriön hallinnonala

neuvotteleva virkamies Antti Karila / sisäministeriö

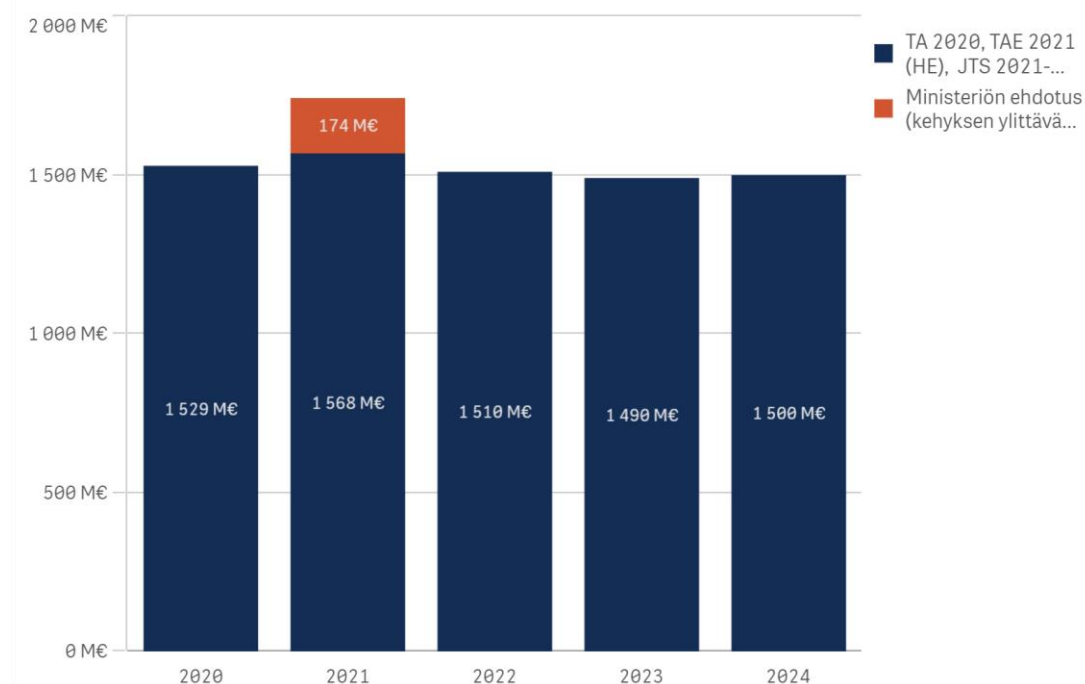
SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA, HE TAE 2021

Yleistä

Vuoden 2021 talousarvioesityksessä sisäministeriön pääluokkaan ehdotetaan yhteensä noin 1,568 mrd. euroa. Poliisitoimen osuus on noin 848 milj. euroa, Rajavartiolaitoksen noin 277 milj. euroa, pelastustoimen ja Häätakeskuslaitoksen noin 79 milj. euroa ja maahanmuuton noin 207 milj. euroa.

JTS 2021-2024 & TAE 2021 (Hallituksen esitys vs. Ministeriön ehdotus)

(miljoonaa euroa)



Hallinnonalan määrärahataso kasvaa 39 milj. vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Hallituksen esitys TAE 2021 on yhteensä 174,415 milj. euroa pienempi kuin ministeriön talousarvioehdotus. Suuri ero selittyy pääosin sillä, ettei hallitus tehnyt budjettiriihessä päätöksiä Rajan suurista investoinneista (ulkovartiolaivat ja valvontalentokoneet), joiden osuus ministeriön lisäysehdotuksesta oli yhteensä 140 milj. euroa.

Varsinaisista substanssiin liittyvistä määrärahalisäyksistä pääosa on viime kevään kehyspäättöksen 2021 - 2024 mukaisia lisäyksiä. Talousarvioesityksessä 2021 on vain kaksi selkeästi uutta, suurempaa asiakokonaisuutta: Poliisille 4,1 milj. euron lisäys rikostutkinnan vahvistamiseen ja pakolaiskiintiön nostaminen 1050 henkilön tasoon.

Vuoden 2020 LTA IV sisälsi hallinnonalan kannalta merkittävät operatiivisen suorituskyvyn turvaamiseen liittyvät lisäykset Poliisille (10 milj.) ja Rajavartiolaitokselle (5 milj.). Kertaluonteisina lisäyksinä ne helpottavat yhdessä TAE 2021 kehyspäättöksen mukaisten lisäysten kanssa viranomaisten resurssitilannetta, mutta eivät tuo siihen pysyvämpää ratkaisua. Koronapandemiasta aiheutuvia menoja ja tulojen menetyksiä on huomioitu kuluvan vuoden lisätalousarvioissa ja valmisteltavana olevassa LTAE VII:ssä.

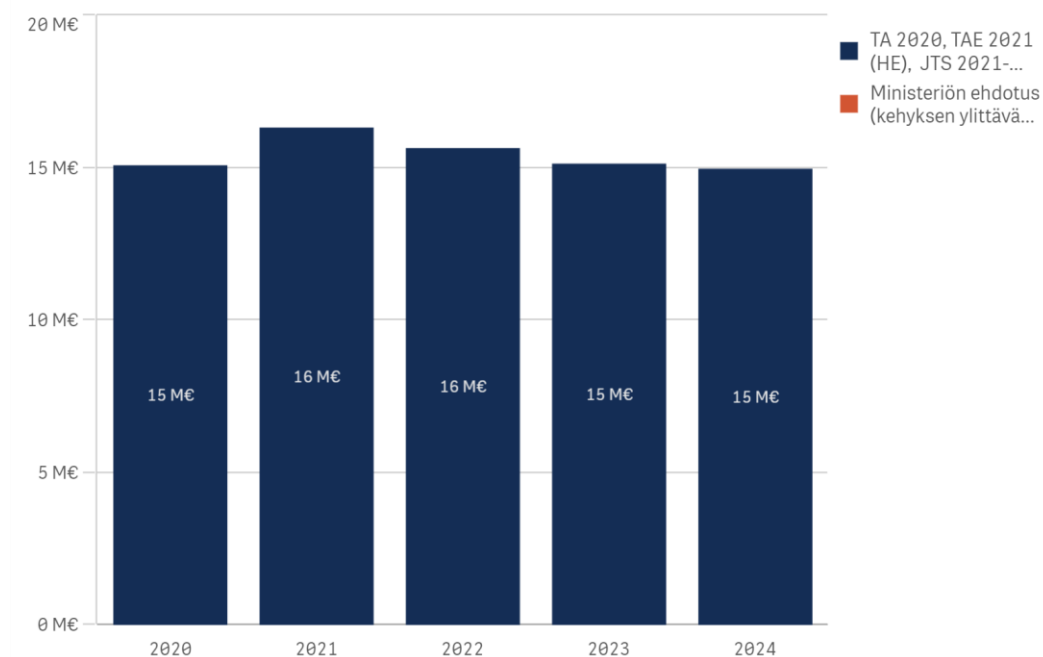
Hallinto

Hallinto - lukuun esitetään yhteensä noin 157 milj. euroa. Sisäministeriön toimintamenoihin esitetään 16 milj. euroa. Talousarvioesitykseen 2021 sisältyy sisäministeriön toimintamenoihin uusina kehyksen ylittävinä esityksinä arpajaishallinnon ja rahapelipolitiikan valmistelun resursoinnin vahvistaminen (0,080 milj. euroa) sekä pelastus- ja kriisivalmiusasioiden EUE-asiantuntija (0,050 milj. euroa). Kehykseen sisältyvänä esitetään harmaan talouden torjuntaan liittyvä 0,085 milj. euron lisäys.

Sisäministeriölle esitetään TAE 2021:ssä vuoden 2021 määrärahakehykseen sisältyvinä 0,19 milj. euroa suojelupoliisin ja tiedustelulainsäädännön ohjaukseen (kehyslisäys myös vuodelle 2022) sekä 0,3 milj. euroa radikalisaation ehkäisyyn. Rahoitus radikalisaation ehkäisyyn sisältyy pysyväluonteisena sisäministeriön määrärahakehyksiin. Rahoituksella tuetaan muun muassa exit-toimintaa, jolla torjutaan väkivaltaista ekstremismia ja autetaan radikalisoituneita henkilöitä irtautumaan haitallisesta toiminnasta. Exit-toiminnalla vähennetään väkivallan uhkaa ja se täydentää käytettävissä olevia rikosoikeudellisia keinoja.

JTS 2021-2024 & TAE 2021 (Hallituksen esitys vs. Ministeriön ehdotus)

26.01.01. Sisäministeriön toimintamenot (miljoonaa euroa)



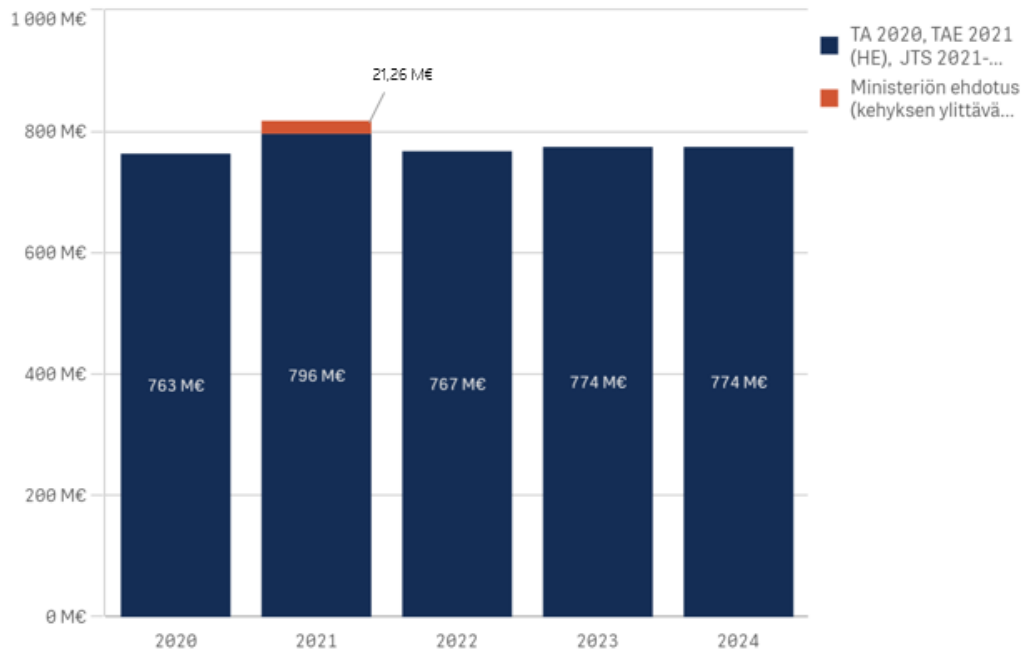
Poliisi

Poliisitoimi - lukuun esitetään noin 848 milj. euroa. Poliisitoimen toimintamenoihin esitetään 796 milj. euroa. Kehyspääötöksen mukaisena lisäyksenä esitetään 10 milj. euron investointiluonteinen lisäys suorituskyvyn ylläpitoon. Vuoden 2020 LTA IV:ssä samaan tarkoitukseen myönnettiin 10 milj. euroa. Lisärahoitus on kohdennettu käytettäväksi muun muassa ajoneuvoinvestointeihin korjausvelan pysäyttämiseksi sekä muihin operatiivista suorituskyyä turvaaviin investointeihin.

Kehyksen mukaisena lisäyksenä vuodelle 2021 esitetään 0,465 milj. euron rahoitus harmaan talouden torjuntaan. Hallitusohjelman mukaisesti harmaan talouden vastaisia toimia laajennetaan ja vauhditetaan verovajeen pienentämiseksi. Poliisille ehdotettiin edellä mainitun lisäksi 1,2 milj. harmaan talouden torjuntaan ja talousrikostutkinnan suorituskyyyn varmistamiseen, mutta tämä lisäys ei sisälly hallituksen esitykseen.

JTS 2021-2024 & TAE 2021 (Hallituksen esitys vs. Ministeriön ehdotus)

26.10.01. Poliisitoimen toimintamenot (miljoonaa euroa)



Vuoden 2021 määrärahaehyksessä poliisille on 1,67 milj. euron rahoitus SIS-järjestelmän vaatimien kansallisten muutosten toimeenpanoon. Tämä rahoitus ei sisälly hallituksen esitykseen TAE 2021. Osa siitä on saatu EU-rahoituksena, mutta 0,443 milj. puuttuu ja tullaan esittämään TAE 2021 täydentävässä.

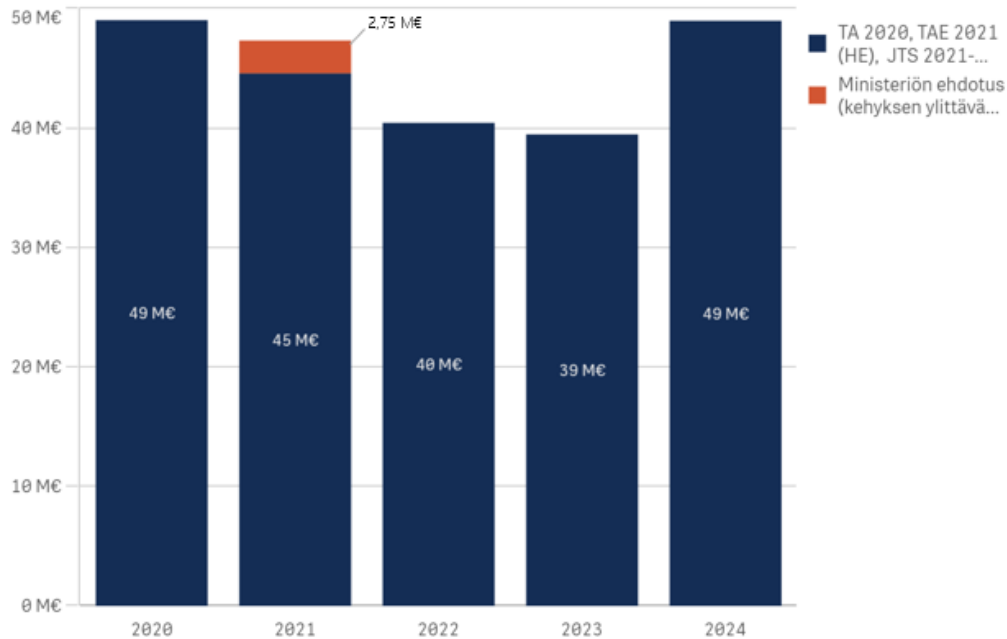
Talousarvioesitykseen sisältyy kehyksen ylittävänä esityksenä Poliisin resurssien vahvistaminen (4,1 milj. euroa). Lisäys kohdennetaan rikostorjunnan vahvistamiseen huomioiden erityisesti ihmiskauppaan liittyvän rikostorjunnan ensi vaiheen lisäresurssit, talousrikostorjunta ja IT - rikostutkinta sekä valvonta- ja hälytystoiminta erityisesti harva-alueiden turvallisuuspalvelut huomioiden.

Poliisitoimen haasteena on pysyväisluonteisten menojen kattaminen määräaikailla määrärahalisäyksillä. Saadut lisäykset kyllä helpottavat tilannetta väliaikaisesti, mutta eivät ratkaise rahoituksen riittämättömyydestä aiheutuvia haasteita pidemmällä aikavälillä.

Suojelupoliisille ei sisälly asiallisyyksiä TAE 2021:ssä. Suojelupoliisin toimintamenoihin esitetään 44,5 milj. euroa. Suojelupoliisille esitettiin 2,75 milj. euron lisäystä teknisen suorituskyvyn ylläpitämisen menoihin. Tämä lisärahoitus on virastolle välttämätön ja sitä on esitetty useita kertoja.

JTS 2021-2024 & TAE 2021 (Hallituksen esitys vs. Ministeriön ehdotus)

26.10.02. Suojelupoliisin toimintamenot (miljoonaa euroa)

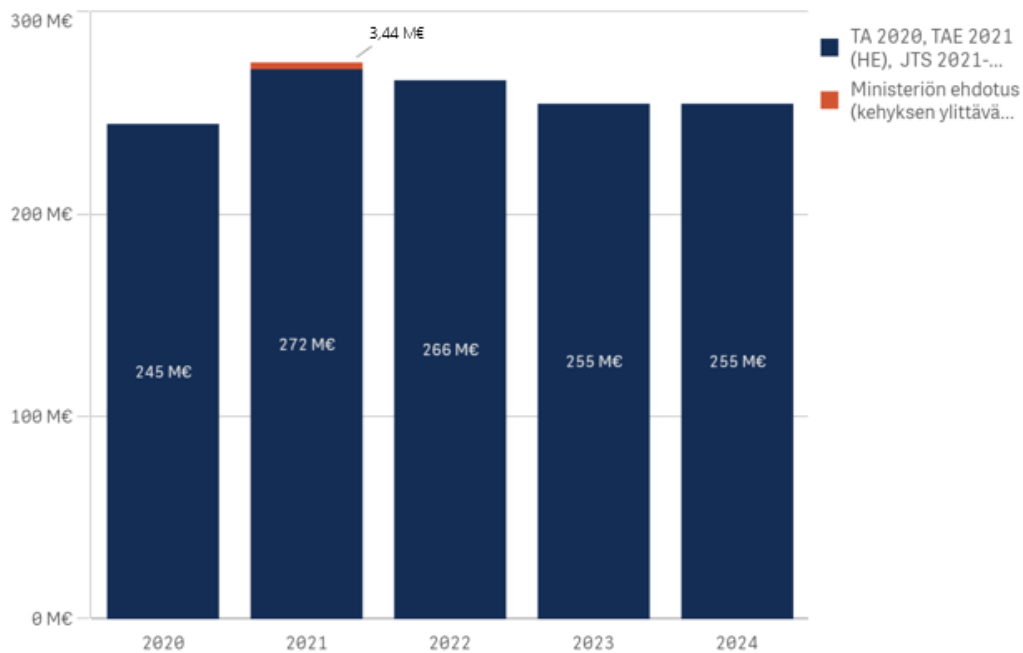
**Rajavartiolaitos**

Rajavartiolaitos - lukuun esitetään yhteensä noin 277 milj. euroa. Rajavartiolaitoksen toimintamomentille esitetään 271,6 milj. euroa ja Ilma- ja vartioalusten hankinta - momentille 5 milj. euroa. Rajavartiolaitokselle on esitetty kehyspäättöksen mukaista lisärahoitusta operatiivisen suorituskyvyn turvaamiseen 10 miljoonaa euroa (vastaava lisäys myös kehysvuodelle 2022).

Rajavartiolaitokselle esitetään lisäksi TAE 2021:ssä kehyspäättöksen mukaisina lisäyksinä 2,45 milj. euroa EU:n lisävaatimukset rajaturvallisuudelle, ETIAS-matkustajatieto- ja lupajärjestelmään, 3,48 milj. euroa Eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyviin joukkoihin, 1 milj. euroa Rajaturvallisuuden suorituskyvyn ja rajavartijamäärän turvaamiseen sekä 2,5 milj. euroa toimitilaturvallisuuden parantamiseen ja 0,5 milj. euroa Rovaniemen lentoaseman ulkorajaliikenteen kasvuun. Kehyksen mukaista lisärahoitusta esitetään lisäksi Schengen-alueen tietojärjestelmän (SIS) uudistamisen vaatimien kansallisten tietojärjestelmämuutosten toimeenpanoon 0,3 milj. euroa.

JTS 2021-2024 & TAE 2021 (Hallituksen esitys vs. Ministeriön ehdotus)

26.20.01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (miljoonaa euroa)



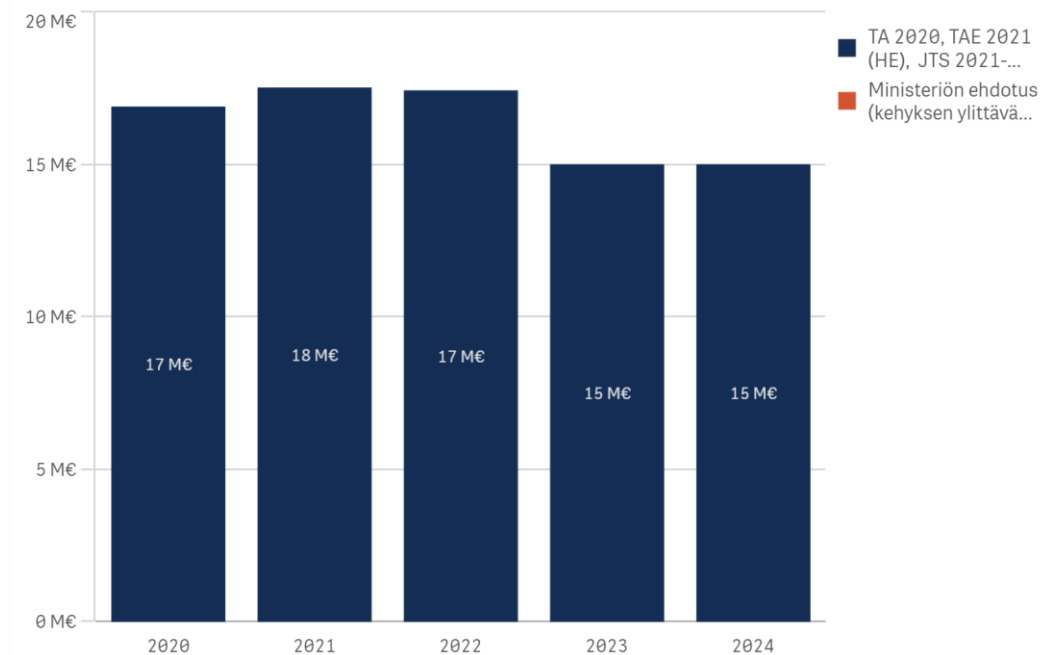
Rajavartiolaitoksen haasteet ovat samansuuntaisia kuin poliisilla. Rahoitustason tilapäinen nostaminen ei poista tulevien vuosien rahoitushaasteita. Kahden uuden ulkovartiolaivan hankinta ja valvontalentokoneiden korvaaminen ovat tärkeitä lähivuosien investointeja, samoin teknisen valvontajärjestelmän uusiminen. Niiden lisäksi on turvattava myös Rajavartiolaitoksen perustoiminnan riittävä rahoitus.

Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta - lukuun esitetään yhteensä noin 79 milj. euroa. Tästä pelastustoimen toimintamenoihin esitetään 17,5 milj. euroa ja Hätäkeskuslaitokselle 59,5 milj. euroa. Pelastusopiston koulutustoiminnan turvaamiseksi, koulutuksen laadun kehittämiseksi sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan tueksi talousarviossa esitetään kehyspäättöksen mukaisena lisäyksenä 2,4 miljoonaa euroa vuodelle 2021 (vuoden 2020 TA sisältyvän rahoituksen jatko, vastaavan suuruinen lisäys myös vuoden 2022 kehyksissä). Tällä varmistetaan pelastuslaitosten riittävä ja osaava henkilöstö ja ihmisten kiireellinen avunsaanti.

JTS 2021-2024 & TAE 2021 (Hallituksen esitys vs. Ministeriön ehdotus)

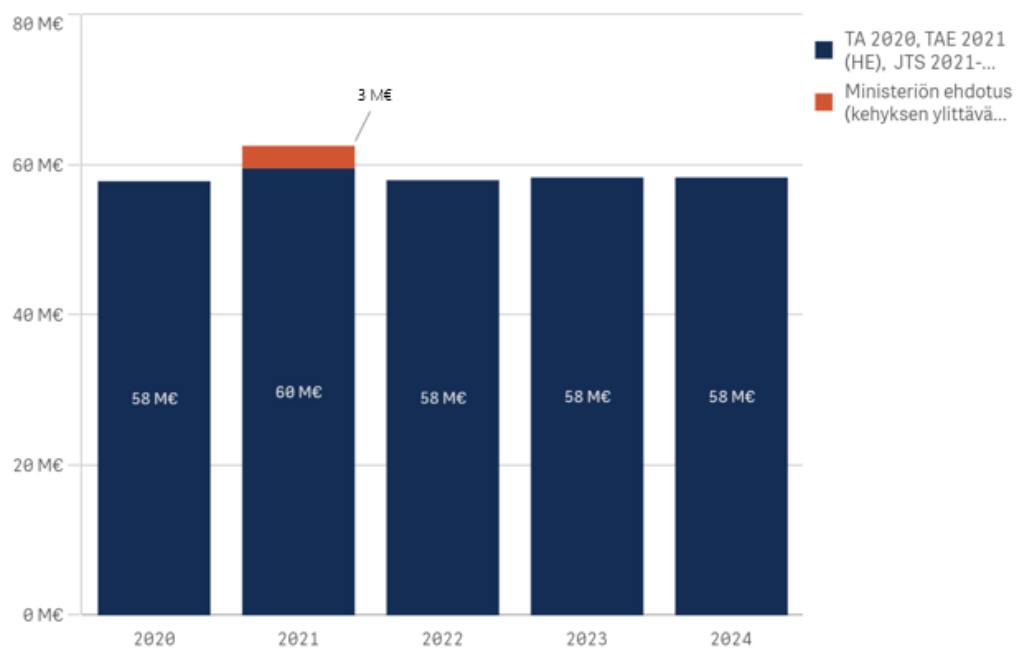
26.30.01. Pelastustoimen toimintamenot (miljoonaa euroa)



Hätäkeskuspäivystäjäresurssien turvaamiseen esitetään kehykseen sisältyvää 0,5 milj. lisäystä. Hätäkeskustietojärjestelmään tarvitaan lisärahoitusta sekä kehittämiseen että ylläpitoon. Nämä lisäykset eivät sisälly TAE 2021 hallituksen esitykseen.

JTS 2021-2024 & TAE 2021 (Hallituksen esitys vs. Ministeriön ehdotus)

26.30.02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (miljoonaa euroa)



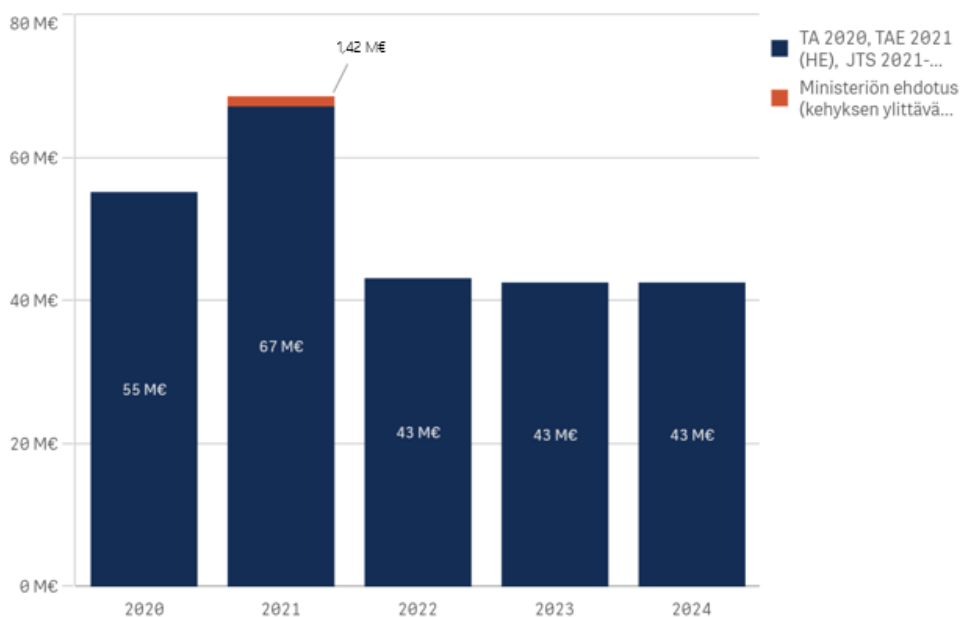
Maahanmuutto

Maahanmuutto - lukuun esitetään yhteensä noin 207 milj. euroa. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenoihin esitetään 67 milj. euroa. Kehyksen ylittävänä esityksenä TAE 2021:ssä esitetään pakolaiskiintiön nostamista 1050 henkilön tasolle ja siihen liittyvää yht. 0,51 milj. rahoitusta. Lisäys jakautuu momenteille 26.40.01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (0,130 milj. euroa) ja 26.40.21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (0,380 milj. euroa). Pakolaiskiintiön nostamisesta aiheutuu talousarviomenoja myös TEM:n pääluokkaan.

Maahanmuuttovirastolle esitetään TAE 2021:ssä kehyspäättöksen mukaista 8 milj. euron lisäystä työ- ja opiskeluperusteisten oleskelulupahakemusten ruuhkan purkuun, automaatiokehitykseen sekä ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsitteilyjärjestelmän (UMA) ylläpitoon ja kehittämiseen 4 milj. euroa. Lisäykset tukevat hallituksen tavoitetta työperäisen maahanmuuton lisäämisestä. Pienempinä kehysten mukaisina lisäysesityksinä ovat 0,118 milj. euroa Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään sekä 0,1 milj. euroa Helsingin säilöönnottoyksikön korvaavaan yksikköön.

JTS 2021-2024 & TAE 2021 (Hallituksen esitys vs. Ministeriön ehdotus)

26.40.01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (miljoonaa euroa)



Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän lisäresursointi mahdollistaa auttamisjärjestelmän asiantuntijatuen muulle viranomaiskentälle sekä hallitusohjelman kirjauksista johtuvien lisätehtävien asianmukaisen hoitamisen.

Maahanmuuton osalta määrärahatilanne on kohtuullisen hyvä vuonna 2021, mutta haasteet seuraavat sen jälkeen, mikäli nykyiset määrärahalisäykset poistuvat eikä vastaavia lisäyksiä saada.

JTS 2021-2024 & TAE 2021 (Hallituksen esitys vs. Ministeriön ehdotus)

26.40.21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (miljoonaa euroa)

